लीनं दृष्ट्वा अस्फुरंतं दृष्ट्वा चलितमानसा॥अदृष्टरूपोयमपि मायामृगोवेति चलितचित्ता॥ पुनः सम्यक् निरीक्ष्योच्यमानविशेषणं कपिंददर्श॥ वेष्टितं परिहितमर्जुनवर्णं वस्त्रं येन तं ॥१॥२ ॥३ ॥ वानरस्य निर्धारणेषष्ठी जातावेकवचनं॥ वानराणां मध्ये इदं सत्वं जीवः भीमं प्राकृतप्राणिभयावहं॥ अतएव तैर्दुरासदं दुर्निरीक्ष्यं चेतिमत्वा॥ पुनरपि मायैवेयमिति भयान्मुमोह॥४॥अथ भयमोहिता सती भृशं करुणं दीनं विललाप ॥ विलापप्रकारोरामेत्यादि ॥ ५ ॥ मंदमंदस्वरा ॥ अस्य दैवगत्या वास्तवत्वे राक्षस्योमाजानंवित्यतिमंदस्वररोदनं ॥ विनीतवद्विनीततयोपस्थितं ॥ स्वप्नः जागृत्कल्पस्वप्नइत्यर्थः ॥ ६ ॥ स्वप्नत्वचिंतापूर्वकमेव पुनर्दर्शनमुपन्यस्यति ॥ सेति ॥ कि

ततःशाखांतरेलीनंदृष्ट्वाचलितमानसा॥ वेष्टितार्जुनवस्त्रंतंविद्युत्संघातपिंगलं॥ १॥ साददर्शकपिंतत्रप्रश्रितंप्रियवादिनं॥ फुल्लाशोकोत्कराभासंतप्तचामीकरेक्षणम्॥ २॥ साथदृष्ट्वाहरिश्रेष्ठंविनीतवदवस्थितम्॥ मैथिलीचिंतयामासविस्मयंपरमंगता॥ ३॥ अहोभीममिदंसत्वंवानरस्यदुरासदं॥ दुर्निरीक्ष्यमिदंमत्वापुनरेवमुमोहसा॥ ४॥ विललापभृशंसीताकरुणंभयमोहिता॥ रामरामेतिदुःखार्तालक्ष्मणेतिचभामिनी॥ ५॥ रुरोदसहसासीतामंदमंदस्वरासती॥ साथदृष्ट्वाहरिवरंविनीतवदुपागतं॥ मैथिलीचिंतयामासस्वप्नोयमितिभामिनी॥ ६॥ सावीक्ष्यमाणापृथुभग्नवक्त्रंशाखामृगेंद्रस्ययथोक्तकारं॥ ददर्शपिंगप्रवरंमहार्हंवातात्मजंबुद्धिमतांवरिष्ठं॥ ७॥ सातंसमीक्ष्यैवभृशंविपन्नागतासुकल्पेववभूवसीता॥ चिरेणसंज्ञांप्रतिलभ्यचैवंविचिंतयामासविशालनेत्रा॥ ८॥ स्वप्नोमयायंविकृतोयदृष्टःशाखामृगःशास्त्रगणैर्निषिद्धः॥ स्वस्त्यस्तुरामायसलक्ष्मणायतथापितुर्मेजनकस्यराज्ञः॥ ९॥

मिदं वाक्यं राक्षस्यः श्रुतवत्यइति परितोवीक्ष्यमाणा सा॥पृथु भग्नं वज्रप्रहाराद्वक्त्रं यस्य तं॥शाखामृगेंद्रस्य यथोक्तकारं कामाज्ञाकरं॥यद्वा यथोक्तवेष्टितार्जुनवस्त्राद्याकारं छांदसोऽकस्वः॥पिंगप्रवरं कपिश्रेष्ठमितिनिश्चयेन ददर्श ॥७॥ सा तं कपिरूपं रावणमित्येव समीक्ष्य भृशं विसंज्ञा चित्तक्षोभात् ॥ गता सुकल्पेव॥८॥ एवं चिंतयामासेत्यत्रैवं शब्दार्थः स्वप्नइत्यादि ॥ दृश्यमानोयं स्वप्नोमयाविकृतएव दृष्टः ॥ कुतस्तत्राह शाखामृगइत्यादि ॥ एवं दुःस्वप्नं मत्वा ॥ स्वस्ति प्रार्थयते जनकस्य तद्वंश्यस्य ॥ ९ ॥